خبر

تولید انیمیشن بادآباد و خواب دزد

دو طرح بادآباد و خواب دزکه در چهارمین دوره رویداد پرتاب انیمیشن رویازی به مرحله نهایی رسیده بودند، توسط این سازمان برای سرمایه‌گذاری انتخاب شدند.

سازمان سینمایی سوره مشارکتی ۵۰ درصدی بر طرح بادآباد و مشارکتی ۷۰ درصدی بر طرح خواب دزد دارد. روایت بادآباد داستان شخصیت نوجوانی به نام بادبد از شهری ساخته شده از باد است که آرزو دارد ناخدای شهرشان، بادآباد شود و به دنبال این آرزو مسائل و داستان‌های مختلفی برای او و دوستانش پیش می‌آید. خواب دزد هم درباره دختربچه‌ای است که در مقابله با یک غریبه که خواب و رویای مردم شهر را می‌خرد و به آنها طلا می‌دهد، وارد ماجراها و داستان‌های مختلفی می‌شود. چهارمین رویداد پرتاب انیمیشن رویازی با شعار رویاهاتو زندگی کن با تلاش مرکز انیمیشن سوره پس از برگزاری دوره‌های آموزشی و کارگاهی در ۱۲ آبان‌ماه سال جاری در سالن سوره حوزه هنری به ایستگاه پایانی خود رسید. در این رویداد ۱۲ گروه به مرحله نهایی راه یافتند. طرح‌های راه‌یافته به مرحله نهایی با ارائه طرح در مقابل سرمایه‌گذاران، فعالان و مسئولان حوزه انیمیشن ایران، شانس خود را برای جذب سرمایه‌گذار امتحان کردند. مرکز انیمیشن سوره، به همت سازمان سینمایی سوره حوزه هنری، هرسال این رویداد را با محوریت پیوند ایده و سرمایه برگزار می‌کند./ مهر

فیلم کوتاه در گیر بودجه کوتاه‌تر

افزایش سقف حمایت، تناسبی با هزینه‌های فیلمسازی دارد؟

نسرین بختیاری
گروه فرهنگ و هنر

چندی پیش خبری مبنی بر افزایش سقف بودجه حمایت از تولید فیلم کوتاه منتشر شد که امیدوارکننده بود. این بودجه را انجمن سینمای جوانان با حمایت سازمان سینمایی مصوب کرده است که تا سقف ۱۵۰میلیون تومان افزایش یافته است. اختصاص این بودجه به فیلم‌های کوتاه بر اساس طرح ایده و سطح فیلمساز و فیلمنامه برای فیلمسازان فیلم اول، نیمه‌حرفه‌ای و حرفه‌ای صورت می‌گیرد. فیلمسازی کوتاه، کاری حرفه‌ای است که بعضی ـ به‌خصوص فیلمسازان خارجی ـ تا سال‌ها ترجیح می‌دهند در همین شاخه بمانند اما براساس نظر کارشناسان، عده‌ای از فیلمسازان کوتاه در داخل کشور به این دلیل ریسک ساخت فیلم بلند را به جان می‌خرند تا بتوانند هزینه‌های خود را جبران کنند. بنابراین اختصاص این بودجه و توجه نسبت به فیلم کوتاه که در بسیاری مواقع مقدمه‌ای برای حضور فیلمساز در عرصه فیلم بلند شده، شایسته و پسندیده است اما به نظر می‌رسد این میزان افزایش سقف بودجه هم کفاف هزینه‌های کارگردان فیلم کوتاه را در شرایطی که جامعه با تورم دست و پنجه نرم می‌کند، نمی‌دهد.

ناهماهنگی با تورم

شاید در شرایط فعلی تعیین سقف بودجه بر اساس آنچه اقتصاد روز فیلمسازی و تورم اقتضا می‌کند، سازنده باشد. به عنوان مثال، وقتی هزینه یک فیلم کوتاه شش دقیقه‌ای ۳۰۰ میلیون تومان باشد در سال‌های آینده بهتر است این افزایش سقف بودجه براساس آمار واقعی و روز باشد تا حداقل بتواند نیمی از هزینه‌های فیلمسازی را جبران کند.

فرنوش عابدی، کارگردان فیلم کوتاه پویانمایی «سمپاش» که تاکنون بیش از ۱۱۰جایزه از جشنواره‌های مختلف به دست آورده، با تأیید این نظر به جام‌جم گفت: «شاید تا شش ماه پیش امکان داشت با ۱۵۰میلیون تومان فیلم ساخت اما درحال حاضر با افزایش تورم فیلمسازی سخت شده است. به نظرم این رقم با توجه به تورم تا سقف ۳۰۰ یا ۴۰۰ میلیون تومان باید افزایش پیدا کند اما وقتی بودجه برای همه‌چیز محدود است، نمی‌توانیم انتظاری در خصوص فیلم کوتاه داشته باشیم. در حال حاضر تمام فیلمسازان کوتاه از هزینه شخصی خود یا فیلم‌های دیگرشان برای ساخت فیلم جدید استفاده می‌کنند، زیرا کار کوتاه شش دقیقه‌ای جدیدم، ۳۰۰میلیون تومان هزینه در برداشت.»

فیلم کوتاه از حالت تعارف بیرون بیاید

وحید نامی، کارگردان فیلم کوتاه «مریض‌خانه مرکزی» که دست کم ساخت ۱۸ فیلم کوتاه را در کارنامه دارد، تعیین بودجه بر اساس میزان تورم را تأیید می‌کند و در این باره به جام‌جم توضیح داد: «معمولا بودجه‌ها همپای تورم نیست به عنوان مثال، اگر تورم سه‌برابر شده است، بودجه‌ها سه برابر نمی‌شود و این فیلمسازی کوتاه را با مشکل مواجه می‌کند. پیشنهاد من این است که بودجه فیلم کوتاه با حداقل تورم سنجیده شود. در حال حاضر متأسفانه این طور نیست و فیلمی که سال گذشته با ۱۵۰میلیون ساخته می‌شد، شاید امروز با ۷۰۰ میلیون هم ساخته نشود و ممکن است تا یکی ـ دوسال آینده با یک میلیارد ساخته شود. مشخص است که فیلم کوتاه باید از حالت تعارف بیرون بیاید و نگاه به آن جدی‌تر شود.»

افزایش بودجه، امیدوارکننده است

مانا پاک سرشت، کارگردان فیلم کوتاه «وقفه» به عنوان یکی از فیلم‌های برگزیده سی‌ونهمین جشنواره فیلم کوتاه تهران با اشاره به این‌که نسبت به هزینه‌های تمام شده فیلمش که در چندماه آینده آن را شروع می‌کند، نگران است، به جام‌جم می‌گوید: «به طور قطع سازمان سینمایی و انجمن سینمای جوانان در این زمینه تقصیری ندارند و از وقتی مهدی آذرپندار، مدیرعامل انجمن سینمای جوانان شده، همواره کنار فیلمسازان ایستاده اما جلسات پیچینگ فیلم جدید من انجام شده و قرار است به‌زودی ساخت این فیلم شروع شود و همواره به این فکر می‌کنم که قرار است چقدر از ارزش مبلغ قراردادی که می‌بندم، کم شود. امروز می‌توانم با این پول حداقل نیازهای کارم را برآورده کنم. این پرسش در ذهنم وجود دارد که آیا می‌توانم با این بودجه هزینه فیلمم را تأمین کنم یا این‌که به طور کلی باید فکر تهیه‌کننده را از سرم بیرون کنم؟... چون معمولا کسی برای فیلم کوتاه سرمایه‌گذاری نمی‌کند. البته نباید فراموش شود که انجمن سینمای جوانان و سازمان سینمایی، بخشی از هزینه را تقبل می‌کنند و شریک هستند.» او که دیدگاه مثبتی نسبت به این افزایش بودجه دارد، ادامه داد: «با توجه به این‌که همه‌چیز و هزینه‌های تولید فیلم در حال گران‌تر شدن است، این افزایش بودجه می‌تواند امیدی برای فیلمسازان باشد. وقتی خبر را شنیدم، خیلی خوشحال شدم اما افزایش تورم باعث می‌شود ما نتوانیم به این اتفاق چندان امیدوار باشیم.»

تخصیص بودجه به کارگردان کاربلد

اختصاص بودجه بر اساس سابقه فیلمسازی که امتحان خود را در ساخت فیلم‌های موفق و در خارج از کشور پس داده، می‌تواند راه حل دیگری برای رسیدن این بودجه به بهترین‌ها باشد. این بودجه بر اساس نظر کارشناسان و صلاح‌دید می‌تواند برای هر فیلمسازی جداگانه تعریف شود. فرنوش عابدی عنوان می‌کند: «به نظرم باید برای اختصاص بودجه کمی شایسته‌سالارانه برخورد کنیم و حتما لازم نیست که به همه، بودجه‌های مساوی به یک اندازه اختصاص داده شود و باید به سابقه، کارنامه فیلمساز و کارهای قبلی او توجه کنند. همیشه با این قضیه مخالفم که شما بودجه‌ای را با خط‌کشی‌های مختلف بدون اولویت دادن فیلمسازانی که سابقه بیشتری دارند، تقسیم کنیم. البته تخصیص این شکل از بودجه برای کسانی که ضعیف هستند، خوب است اما انگیزه رقابت از کسی که قوی‌تر است، گرفته می‌شود. به عنوان مثال، پویانمایی «سمپاش» من، ۱۱۰ جایزه گرفته که این عدد در طول سال آینده ممکن است به ۲۰۰ برسد. اگر حساب کنید شاید تعداد جوایزی که فیلمسازان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان (تهیه‌کننده فیلم سمپاش) برای فیلم‌هایش در طول ۱۰ سال گرفته باشد به این عدد برسد اما متأسفانه بودجه فیلم من با دیگر فیلم‌ها فرقی ندارد. بنابراین الزامی نداریم که بودجه موجود را میان تعداد زیادی از فیلمسازان تقسیم کنیم، بلکه باید این بودجه را میان تعداد کمتری از فیلمسازان براساس شایسته‌سالاری تقسیم کنیم و حتی امکان دارد اگر یک کارگردان کار را خراب کرد، دیگر به او بودجه داده نشود.

درآمد دلاری در کمین فیلمساز کوتاه

یکی از راه‌هایی که دولت برای افزایش درآمدزایی فیلم‌ها به کار برده، اکران بسته‌ای فیلم‌ها در گروه هنروتجربه و به‌صورت تک سئانس در سینماهاست. همچنین استفاده از بسترهای مجازی مانند «هاشور» راهبرد دیگری بود که برای دیده شدن فیلم کوتاه به کار می‌رود اما به نظر می‌رسد این راهکارها چندان سازنده نبوده است، چراکه عابدی به‌عنوان یک فیلمساز کوتاه به این اشاره می‌کند که چندان به سمت اکران فیلمش در سکوهای مجازی نرفته و برای درآمدزایی راه ارسال فیلمش به جشنواره‌های خارجی و درآمد از جایزه‌های دلاری را در پیش گرفته است. این فیلمساز می‌گوید: «درآمدی که به دست می‌آورم، بیشتر مربوط به جوایز خارجی است و معتقدم در شرایط فعلی درآمد دلاری تنها راه نجات فیلمساز برای ادامه راهش شده است.» او سپس یادآوری می‌کند که در زمان‌های گذشته با به دست آوردن یک جایزه ۶۰۰ دلاری پیگیری خاصی برای دریافت آن نداشته اما در شرایط فعلی برای فراهم شدن زمینه فیلمسازی‌اش بیشتر به سمت این نوع درآمدها تمایل دارد. البته گسترش چنین نگاهی شاید در دراز مدت آسیب‌های جدی را متوجه سینمای ایران کند، از این رو داشتن برنامه برای اکران‌های طراحی شده در کنار گسترش فضای نمایش فیلم کوتاه در پلتفرم‌ها می‌تواند از صدمات احتمالی جلوگیری کند.

مکث

توجه ناکافی به ظرفیت‌های نمایشی فیلم کوتاه

فیلم کوتاه یک قالب فرهنگی و هنری است که فیلمسازان به برگشت سرمایه خود از راه اکران در فضای مجازی و سینماها چندان فکر نمی‌کنند. نامی با تأیید این نظر در رابطه با این‌که آیا می‌توانیم به اکران فیلم کوتاه در فضای مجازی به عنوان راهکاری برای بازگشت سرمایه نگاه کنیم، می‌گوید: «معتقدم چندان نباید دیدگاه بازگشت سرمایه نسبت به فیلم کوتاه داشته باشیم و فیلم کوتاه نمی‌تواند همپای سینمای رایج حرکت کند و بیشتر قالبی فرهنگساز و هنری است. بنابراین، امکان ندارد که فیلم کوتاه را بر اساس معیارهای فیلم بلند بسنجیم اما به هرحال فیلم کوتاه ساخته شده تا دیده شود و متأسفانه از ظرفیت‌هایی مانند تلویزیون و هنر و تجربه به حد کافی استفاده نشده است. دیده شدن فیلم کوتاه یک چرخه است و نیاز به زمان طولانی‌تری برای فرهنگسازی دارد تا براساس آن تبلیغ صورت گیرد. علاوه براین، حضور در بازارهای جهانی معتبر فیلم کوتاه برای دیده شدن و بازگشت سرمایه و فروش نیز مؤثر است.»

سکوهای مجازی پاسخگو نبودند

پاک سرشت نیز درباره بازگشت مالی فیلم کوتاه می‌گوید: بهترین اتفاقی که می‌تواند برای فیلم کوتاه رقم بخورد، دیده شدن آن است که در حال حاضر در قالب اکران بسته فیلم‌های کوتاه در سینمای هنروتجربه رقم می‌خورد اما او نسبت به اکران فیلم‌هایش در فضای مجازی دیدگاه مثبتی ندارد و معتقد است این سکوهای مجازی در خصوص درآمد حاصله چندان شفاف نیستند. او می‌افزاید: «دو، سه تا از فیلم‌هایی که شخصی ساختم و در سکوهای مجازی اکران کردم، هیچ بازدهی مالی برایم نداشته است، یعنی دیده شده اما سکوهای مجازی نسبت به این موضوع چندان پاسخگو نبودند. بنابراین، اکران فیلم کوتاه در این سکوهای مجازی اتفاق خوبی است به شرطی که صادقانه با فیلم کوتاه برخورد کنند.»

یادداشت

ابراهیم اصغری | تهیه‌کننده

رقابت فیلم‌ها برای اکران در عید فطر

سال‌هاست اکران نوروزی به‌دلیل استقبال بیشتر مخاطب در تعطیلات، زمان مطلوب صاحبان آثار برای اکران بوده اما برنامه‌ریزی‌ای که تا به امروز درباره اکران فیلم «شماره ۱۰» داشتیم، اکران عیدفطر است. چون تا اکران نوروز زمان زیادی باقی نمانده و از آنجاکه مقدمات اکران زمانبر است، قادر به فراهم آوردن این مقدمات نیستیم.

از سوی دیگر در نوروز عمدتا فیلم‌های شاد، خانوادگی و کودک با استقبال مردم مواجه می‌شوند و فیلم‌های ژانرهای دیگر معمولا در جدول اکران قرار نمی‌گیرند، چون اگر اکران شوند هم مخاطب ندارند؛ ضمن این‌که امسال عید نوروز مصادف با ماه مبارک رمضان شده و این تردید وجود دارد که شاید اکران نوروز رونق چندانی نداشته باشد. البته احتمالا امسال طرح افطار تا سحر در سینماها پیاده می‌شود که براساس این طرح سینماها می‌توانند فیلم‌های روی پرده را بعد از ساعت ۲۴ هم نمایش دهند. این طرح که از چند سال پیش در ماه مبارک رمضان در برنامه سینماها گنجانده شد، توانست وقت استراحت مخاطب پس از عبادت روزانه را پرکند و از طرفی به رونق سینما کمک کند. حالا شاید امسال هم پیاده‌سازی این طرح بتواند کمکی به رونق گیشه فیلم‌های نوروزی کند.

در هر حال فعلا مشغول انجام رایزنی‌هایی هستیم که «شماره۱۰» را در شرایط بهتری اکران کنیم که مخاطب خود را جذب کند. به‌دلیل همه‌گیری کرونا و ناآرامی‌های اخیر، چند سالی است که سینما از رونق افتاده و مخاطب تمایلی برای فیلم دیدن به شکل دسته‌جمعی ندارد اما ما برای این‌که بتوانیم مخاطب را برای دیدن فیلم شماره ۱۰ ترغیب به سینما آمدن کنیم، تمهیداتی در نظر داریم. در فکر هستیم که تبلیغات محیطی و تلویزیونی خوبی برای فیلم‌مان داشته باشیم و در سالن‌های بیشتری آن را به اکران درآوریم.

شماره ۱۰ پتانسیل این را دارد که هم نسل جدید را جذب کند هم نسلی که خودشان از نزدیک دوران دفاع‌مقدس را درک کردند. برای اطلاع مردم از اکران این فیلم در سینما، تلویزیون به‌عنوان رسانه ملی و فراگیر نقش موثری دارد و برای برون‌رفت از کسادی گیشه سینما، اولین گزینه مفید تلاش و همراهی تلویزیون است.

شماره ۱۰ با ۱۰ نامزدی در جشنواره توانست در چهار رشته بهترین نقش اول مرد، بهترین موسیقی متن، بهترین چهره‌پردازی و بهترین طراحی صحنه جایزه سیمرغ بلورین را از آن خود کند. مهم‌تر این‌که اکثر منتقدان و مردم نظر مثبتی روی فیلم داشتند. البته از نظر من در جشنواره فجر عده معدودی از منتقدان منصفانه درباره فیلم‌ها صحبت نکردند. حالا شاید به‌دلیل مسائل حاشیه‌ای بود یا به این دلیل که بعضی از آنها جوان بودند و درکی از دفاع مقدس نداشتند. به‌هر حال آنچه من در جشنواره فجر دیدم این بود که عده کمی از منتقدان به انگیزه‌های مختلف برای بیشتر مطرح شدن بعضی از فیلم‌ها بعضی دیگر از فیلم‌ها را اصلاحا تخریب می‌کنند! در مجموع نقد زیادی به فیلم ما وارد نشد و فعلا برنامه‌ای برای تدوین مجدد فیلم برای اکران عمومی نداریم.

قاب

موزه سینما فروشی نیست!

در پی برخی گمانه‌زنی‌ها درباره فروش موزه سینما براساس فهرست مصوبه مولدسازی دارایی‌های دولت، معاون توسعه مدیریت و منابع سازمان سینمایی با رد این موضوع اعلام کرد که مالک این مکان سازمان سینمایی است.

به گفته اصغر فارسی، معاون توسعه مدیریت و منابع سازمان سینمایی؛ «سند مالکیت تمامی مساحت این ملک در دو بخش «موزه سینما» و «فیلمخانه ملی ایران» به نام سازمان سینمایی و امور سمعی بصری است. بنابراین هرگونه اخبار و گمانه‌زنی پیرامون فروش این دو مجموعه کاملا مردود است و اساسا صحت ندارد.

اکران

تولید مستند زندگی روی آب

مستند زندگی روی آب به کارگردانی علی تک‌روستا با موضوع چالش‌ها، زندگی شخصی و مسائل کارکنان سکوهای نفت و گازی پارس جنوبی ساخته می‌شود. علی تک‌روستا درباره مستند تازه‌اش گفت: دو قسمت از مجموعه‌ای درباره کارکنان سکوهای نفت و گازی پارس جنوبی را کارگردانی و تصویربرداری می‌کنم. نگاه اغلب ما به کارکنان در حوزه نفت و گاز، متاثر از کلیشه‌هایی است که بیشتر به بخش مادی محدود می‌شود. در این مستند سعی دارم با نمایش زندگی، روابط و مشکلات این افراد، واقعیت این حرفه و چالش‌هایش را به تصویر بکشم. او ادامه داد: سعید صفار تهیه‌کننده (با همکاری وزارت نفت) و روح!... قاسمی تدوینگر این پروژه است. امیدوارم اواخر فروردین ماه ۱۴۰۲ این مستند به شبکه مستند تحویل داده شود و اردیبهشت ماه روی آنتن برود. سکوهای نفت و گازی پارس جنوبی در خلیج فارس بین ایران و قطر مشترک است. ۷۰ درصد گاز ایران از این طریق تامین می‌شود و کار در این حوزه خطیر و حساس است. افرادی که در این سکوها کار می‌کنند شرایط خاصی دارند و بسیاری مواقع وظیفه و مسئولیت‌شان باعث می‌شود حتی در سخت‌ترین و مهمترین فصل‌های زندگی‌شان در کنار خانواده نباشند. در این مستند که نام موقت آن فعلا زندگی روی آب است، به این فرازها اشاره می‌شود./ ایلنا

انیمیشن

۱۱۷ مجوز ساخت فیلم در یک سال

بر اساس گزارش عملکرد یکساله معاونت ارزشیابی و نظارت سازمان سینمایی، شورای پروانه ساخت سازمان سینمایی در یکسال گذشته مجوز ۱۱۷ عنوان اثر با موضوعات مختلف را صادر کرده است.

حبیب ایل‌بیگی (معاون نظارت و ارزشیابی سازمان سینمایی) ضمن ارائه گزارش عملکرد یکساله شورای پروانه ساخت سینمایی گفت: همزمان با شروع به کار این شورا در آذرماه سال ۱۴۰۰ تا ۱۲ بهمن ۱۴۰۱، پروانه ساخت ۱۱۷ فیلم سینمایی صادر شده که از این تعداد ۱۵ فیلم کمدی، ۱۶ فیلم دفاع مقدس، ۹ فیلم پلیسی - معمایی، ۱۶ فیلم خانوادگی، ۶ فیلم تاریخی، ۶ فیلم ورزشی، ۷ فیلم کودک و نوجوان، ۶ فیلم اخلاقی و تربیتی، ۴ فیلم روانشناسی، ۳ فیلم فلسفی، ۲۵ فیلم اجتماعی، ۳ فیلم با موضوع گروهک منافقین و یک فیلم نیز در حوزه انقلاب اسلامی بوده است. اغلب آثار راه‌یافته به جشنواره امسال فیلم فجر، در این دوره پروانه ساخت گرفته‌اند و در این دوره تلاش شده از تلخی، سیاهی و فیلم‌های ناامیدکننده پرهیز شود.